

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. október végi helyzetéről*

2014. november

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A központi alrendszer 2014. október havi pénzforgalmi szufficitje 35,0 milliárd forintot tett ki, így összességében október végére a hiány 809,6 milliárd forintra mérséklődött, ami az éves előirányzat 82,2%-át teszi ki.

Ezen belül a központi költségvetés 1027,3 milliárd forintos deficittal, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 184,5 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 33,2 milliárd forintos többlettel zártak.

Az idei évi hiány alakulásának értékelésekor ki kell emelni, hogy a gazdasági növekedés felfutásából, a foglalkoztatás bővüléséből, valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevételek jelentősen befolyásolják a költségvetési deficit éves alakulását.

A kiadások és bevételek teljesülésének szokásos, évenként ismétlődő, időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása 2014-ben sem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladták a bevételeket, az év második felében a hiány csak kis összegben növekszik, egyes hónapokban – mint idén szeptemberben és októberben – csökken is.

Az éves, uniós módszertan szerinti hiánycél továbbra is a GDP 2,9%-a, a pénzforgalmi adatok a cél biztonságos teljesíthetőségét erősítik meg.

Központi költségvetés

A központi költségvetés október végi bevételei az előző év azonos időszakához képest mintegy 675 milliárd forinttal nőttek. Ennek háttérében egyrészt a főbb adóbevételek – társasági adó, általános forgalmi adó, regisztrációs adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó – előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés október végi kiadásai mintegy 510 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában. E növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a szociálpolitikai menetdíj-támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai – ide értve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is –, a társadalmi önszerveződések támogatásai, valamint az egyéb kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-X. hónapban 1012,1 milliárd forintot tettek ki, 39,6 milliárd forinttal többet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 282,0 milliárd forintos szintet értek el, 179,7 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (730,1 milliárd forint) így összességében 140,1 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, ami a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. október végi 184,5 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 149,6 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 34,9 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. október végén az alapok együttes többlete 234,7 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugdíjkiadások (az év eleji nyugdíjemelés következtében), valamint az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátások.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-X. havi 33,2 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 5,8 milliárd forinttal alacsonyabb, kiadásai 31,0 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai voltak nagyobbak, mint az előző év azonos időszakában.

Az államháztartás központi alrendszerének október végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi tény (1)	2013. I-X. hó tény (2)	tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-X. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-985,3	-1 192,4	121,0	-961,3	-1 027,3	106,9
bevétel:	11 001,2	8 164,6	74,2	10 697,3	8 840,0	82,6
kiadás:	11 986,5	9 357,0	78,1	11 658,6	9 867,3	84,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	51,7	70,0	135,4	-23,3	33,2	-
bevétel:	612,1	378,2	61,8	437,6	372,4	85,1
kiadás:	560,4	308,2	55,0	460,9	339,2	73,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,8	234,7	-	0,0	184,5	-
bevétel:	4 864,2	4 097,1	84,2	4 848,8	4 192,7	86,5
kiadás:	4 863,4	3 862,4	79,4	4 848,8	4 008,2	82,7
EGYENLEG ÖSSZESEN	-932,8	-887,7	95,2	-984,6	-809,6	82,2
bevétel:	16 477,5	12 639,9	76,7	15 983,7	13 405,1	83,9
kiadás:	17 410,3	13 527,6	77,7	16 968,3	14 214,7	83,8

I.
A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK
FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első tíz hónapjában 209,1 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 124,9%-a. A magasabb összeg háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél nagyobb szintje, valamint a március havi egyszeri hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben október végéig 14,5 milliárd forint bevétel érkezett, amely 1,9 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt összeget.

A **cégautó adóból** október végéig 30,4 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának értékénél 1,4 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében a cégautó állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első tíz hónapjában a központi költségvetésben 3,4 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés 3,4 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának negatív bevételétől.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-X. hónapjában 68,6 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 11,9%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 12,1 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első tíz hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől 1,6 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb bevétel háttérében a földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenéséből adódó befizetések csökkenése áll.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-X. havi adatok alapján 4,1 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,9 milliárd forinttal maradt el.

Bányajáradék címén október végéig 55,4 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest ez 2,1 milliárd forinttal nagyobb állami bevételt jelent.

A **játékadóból** az év első tíz hónapjában 28,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 2,5 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron október végéig 18,5 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 17,7 milliárd forint összegű bevételt

0,8 milliárd forinttal haladja meg. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az első tíz hónapban összesen 275,4 milliárd forint bevétel teljesült, amely 108,0 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** sora október végéig 111,7 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 9,7 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérében elsősorban a magasabb mértékben bevallott adókötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyes ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-X. hónapjában 0,9 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett visszautalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron október végéig 34,5 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 22,4 milliárd forint összegű bevételt 12,1 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma is.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első tíz hónapjában 11,0 milliárd forint bevétel realizálódott, ami az előző év azonos időszakát 2,2 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség, másrészt a 2014. évi adóelőlegek szintje magasabb lett a bázisévinél.

A **közműadó** mérlegsoron október végéig 53,4 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 0,7 milliárd forinttal haladta meg.

A **reklámadó** mérlegsoron október végéig 1,3 milliárd forint bevétel teljesült. A reklámadó új adónem, amely 2014. augusztus 15-től hatályos, az első befizetési kötelezettség 2014. augusztus 20-án keletkezett. Az adót két egyenlő részletben, 2014. augusztus 20-ig és 2014. november 20-ig kell megfizetni.

2. Az év első tíz hónapjában az **általános forgalmi adóból** 2453,0 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 175,6 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 9,8%-kal, míg a kiutalások 12,7%-kal haladták meg az előző évit. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a kereskedelmi és a gépjármű-javítási szektorhoz köthető, de a feldolgozóipar befizetései is dinamikusan emelkedtek. A kiutalások növekedésének háttérében elsősorban az elmúlt év végén megélénkült export és

az ipari konjunktúra áll, melyek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első tíz hónapjában 750,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbinál 1,0 milliárd forinttal, 0,1%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 430,9 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 28,9 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételénél. A befizetések emelkedését elsősorban a gázolaj-, valamint a benzinforgalom növekedése magyarázza, melyek háttérében a tavalyinál kedvezőtlenebb időjárás és a fuvarozási teljesítmények változása állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (244,0 milliárd forint) 31,9 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Mindezt a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalmátterelődés) miatti adóalap-csökkenés indokolja. A szeszesitalok és egyéb termékek jövedéki adójából 75,8 milliárd forint érkezett a költségvetés számlájára, ami 4,0 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A magasabb összeg az alkoholforgalom emelkedésével magyarázható.

A **regisztrációs adóból** az év első tíz hónapjában 15,7 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami 122,7%-a a tavalyi év azonos időszakában befizetettnek. Ennek háttérében a használt és új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** október végéig 46,4 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 9,2 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés mögött az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első tíz hónapjában 228,5 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 50,4 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013 augusztusától az illeték mértéke emelkedett, és készpénzfelvételnél megszűnt a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ. A két év bevételeinek összehasonlításánál figyelembe kell venni, hogy 2013. szeptember-október hónapokban a pénzforgalmi szolgáltatók egyszeri befizetéseinek arányos része is növelte a bevételt.

A **biztosítási adóból** október végéig 24,0 milliárd forint bevétele volt az államnak, amely 2,3 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-X. hónapjában 1318,6 milliárd forint volt, amely az 1383,4 milliárd forintos bruttó befizetés és a 64,8 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 68,4 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év

azonos időszakához képest a befizetések 65,4 milliárd forinttal (5,0%-kal) nőttek, míg a kiutalások 3,0 milliárd forinttal (4,5%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfiáramlás miatti befizetés-növekedés.

Az **illetékbefizetések** – a 2013. év első tíz havi bevételéhez viszonyítva 12,3%-kal, 10,9 milliárd forinttal magasabb – összege 99,4 milliárd forintot tett ki. Ennek háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadó**ból október végéig 39,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első tíz hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 1355,2 milliárd forint volt, ami 4,8%-kal magasabb a 2013. év első tízhavi bevételénél. A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 87,2 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek, ehhez kapcsolódóan október végéig 543,7 milliárd forint volt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás. Az összes bevételből 321,4 milliárd forintot a működési, 103,6 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 98,0 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.
5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-októberi időszakban 78,1 milliárd forint volt, ami 5,7 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez képest (2013-ban 83,8 milliárd forint).
6. A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatásai** az év első tíz hónapjában 1046,5 milliárd forintot tett ki, amely 36,3 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakában keletkezett bevételektől. Ez a bevétel elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (898,4 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (124,7 milliárd forint) keretében került felhasználásra.
7. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első tíz hónapban 24,1 milliárd forintot tett ki, ami 74,4%-a a tavalyi év azonos időszakában történt befizetéseieknek (2013-ban 32,4 milliárd forint). Ebben az évben 3,3 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség, ami a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggésben a 2014. évi szociális hozzájárulási adó változásából eredő kiadási megtakarítás befizetése. A fennmaradó 20,8 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.

8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap teljesítette befizetési kötelezettségét. Ennek összege az I-X. hónapban 7,5 milliárd forintot tett ki.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. október végéig a teljesítés 19,1 milliárd forint volt. Ez a sor a következőket tartalmazza: a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit; ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát; a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket; továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első tíz havi összege 79,1 milliárd forint volt, amelynek több mint 60%-át a hasznosítási típusú (48,4 milliárd forint) bevételek adták, ennek jelentős része (35,6 milliárd forint) az osztalék-befizetésekből származott. Az értékesítési bevételek aránya 20%-ot meghaladó volt (17,7 milliárd forint), amely alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből eredt. A további bevételek meghatározó tétele a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt-től származó 10 milliárd forintos tőke kivonás volt.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-X. hónapjában 282,0 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló, és a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 280,0 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésnek. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 26,5 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 2,0 milliárd forint bevétel származott 2014. I-X. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb volt (179,7 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 184,2 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 4,5 milliárd forinttal alacsonyabb lett a tavalyinál.
12. Az **egyéb bevételek** összege az első tíz hónapban 26,8 milliárd forintot tett ki. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 9,8 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint. Október végéig 1,1 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások – Magyarországot illető 25%-aként – 9,4 milliárd forint, uniós támogatások utólagos megtérüléseként 5,1 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.**A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT**

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első tíz hónapjában 264,7 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 14,9%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetése költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő támogatások kifizetésének magasabb összegére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcímek nagyobb mértékű folyósítása részben az előző évitől eltérő kifizetési ütemezéssel, valamint egy új előirányzat, a korábbi évek költségtérítései elszámolása teljesített kiadásaival magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése az Eximbank Zrt. által bevezetett új termékek támogatási igényére vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet, melynek alapja a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások száma. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-X. hónapjában 58,2 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első tíz hónapjában 84,5 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,2%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első tíz hónapjában 99,0 milliárd forintot tettek ki, ami a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva 12,1%-kal kisebb összeg. Az eltérés több tényező együttes hatására vezethető vissza: egyrészt az árfolyam és a referenciahozamok változására, másrészt az árfolyamgát-konstrukciót igénybe vevők létszámának bővülésére.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-X. hónapjában összesen 351,6 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-X. havi kiadásoktól 11,5%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra összesen 275,9 milliárd forintot utaltak át, szemben a tavalyi évi 310,1 milliárd forinttal. A gyermekgondozási segélyre 49,6 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra pedig 10,6 milliárd forintot folyósítottak. Az előző év azonos időszakához viszonyított lényeges elmaradást elsősorban az okozza, hogy 2013 októberében a november eleji munkaszüneti napok következtében a családi támogatások ellátásainál, valamint az anyasági

támogatásnál egyaránt előrehozott utalásokra került sor mintegy 34 milliárd forintos összegben. Az év első tíz hónapjában a korhatár alatti ellátásokra összesen 147,0 milliárd forintot fordítottak, ami 45,7 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában volt. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 77,2 milliárd forintot, szolgálati járandóságra 69,8 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-X. hónapjában 53,5 milliárd forintot fizettek ki. A fenti összegből idén az első tíz hónapban a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára 27,7 milliárd forintot, a politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre pedig összesen 12,2 milliárd forintot fizettek ki. A különféle jogcímen adott térítések a 2014. év első tíz hónapjában 20,9 milliárd forintot tettek ki, szemben a 2013. évi I-X. havi 22,0 milliárd forinttal. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a közgyógyellátásra fordított 15,0 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első tíz hónapjában 3244,3 milliárd forintot tettek ki, ami 7,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (3020,0 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől költségvetési szervvé alakult nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 1922,3 milliárd forint a személyi juttatásokra, szociális hozzájárulási adóra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra 998,8 milliárd forintot, beruházásokra pedig 172,3 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014. január-október havi teljesítése 860,4 milliárd forintot tett ki, ami 161,1 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg. A január-októberi teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 168,7 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás; nem állami felsőoktatási intézmények támogatása; hit- és erkölcsoktatás; illetve tankönyvtámogatás). Ezeken felül 91,2 milliárd forint kiutalás az autópálya rendelkezésre állási díj törvénysorról; 69,0 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására; 35,8 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege; valamint 35,1 milliárd forint kifizetés a VM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” törvényi sorról.
8. Az év első tíz hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 1633,3 milliárd forint kifizetés történt, amely 249,9 milliárd forinttal haladta meg a tavalyi év azonos

időszakának kifizetéseit. A növekedéshez leginkább a strukturális kiadások (1426,5 milliárd forint) járultak hozzá, amelyek döntő részét a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai tették ki, azon belül továbbra is a közlekedési (478,5 milliárd forint), környezeti és energetikai (287,5 milliárd forint) projektek kifizetéseit számottevőek. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen az első tíz hónapban összesen 174,2 milliárd forint összegű kiadás történt, itt az I. tengely (Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása) a legjobban teljesítő.

9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-X. havi adatok alapján 92,9 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. A **társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** (a különféle jogcímen adott térítések között lévő, az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás nélkül) céljából idén az első tíz hónapban összesen 759,4 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző év azonos időszaka 891,7 milliárd forintos támogatásával. Míg a tavalyi összeg az Egészségbiztosítási Alap 810,1 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap 81,6 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, az idei hozzájárulás majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap idei I-X. havi támogatása (759,3 milliárd forint) 6,3%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az első tíz hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 308,7 milliárd forint támogatásban részesült, amely 4,9 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első tíz hónapban 282,2 milliárd forint támogatásban részesült, 11,4 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-X. hónapban a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő hozzájárulás 76,8 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első tíz hónapjában átutalt 135,4 milliárd forinttal. Az alap kiegyensúlyozására szolgáló hozzájárulás (kiadások támogatására pénzeszközátadás) mintegy 91,5 milliárd forintos I-X. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év azonos időszakának 67,4 milliárd forintos támogatását. Mind a két alap igazgatási szervei (a tavalyi évben és idén is) dolgozóik kompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaira kis összegű támogatásokban részesültek a központi költségvetés céltartalékaiból, a fennmaradó részt az e célra fordított összegek teszik ki.
11. A **helyi önkormányzatok támogatása** 2014. október végéig összesen 571,4 milliárd forint volt, ami 68,6 milliárddal magasabb összeg az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény

715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (Az eltérések közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti). Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut ebben az évben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímének ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt. A fentieken túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-október hónapjaira összesen 84%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

Az október végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 460,9 milliárd forint, ezen belül:
  - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzbeli szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 143,4 milliárd forint,
  - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 129,6 milliárd forint,
  - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 162,9 milliárd forint,
  - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 25,0 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 73,8 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 5,0 milliárd forint;
- a vis maior támogatás címről 4,2 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 8,6 milliárd forint;
- további új jogcímekre 18,9 milliárd forint
kifizetés történt.

12. **A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzaton 2014. október végéig 68,8 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén törlesztési célú támogatással valósult meg a konszolidáció. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64,0 milliárd forintos, „felülről nyitott” előirányzat lett létrehozva.

13. A **kamatkiadásokra** 2014. I-X. hónapjában 1012,1 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 677,3 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 511,8 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 134,6 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 334,8 milliárd forinttal terhelve 2014. I-X. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (289,9 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 44,9 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,1%-kal nőttek.
14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. E mérlegsorról az év I-X. hónapjában 10,8 milliárd forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron október végéig 3,7 milliárd forint kiadás teljesült, ami az éves előirányzat 85,3%-át tette ki. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 1,4 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 2,2 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 60,0 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első tíz hónapjában 15,1 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 10,4 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 2,1 milliárd forint kiadás merült fel az állami háttérű Mehib Zrt. biztosítási tevékenységének fizetési kötelezettsége miatt, melyből 1,5 milliárd forint kiadás a kazah BTA Bank fizetéképtelenségének eredménye. A lakáskezességek beváltása miatti kiadás október végéig 2,6 milliárd forint költségvetési kifizetést eredményezett.
17. Az **egyéb kiadások** összege október végéig 110,0 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 83,6 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint 40%-kal haladja meg az előző évi hasonló időszaki kiadásokat. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként október végéig 8,8 milliárd forintot fizetett a költségvetés.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az év első tíz hónapjában teljesített kiadás 235,8 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** tíz havi halmozott összege 169,9 milliárd forint volt, amelynek jelentős tételét (59,6 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és -beruházásokra fordított összegek tették ki (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 37,0 milliárd forintot is). 67,8 milliárd forintot fordított az állam társasági támogatásra, tőkeemelésre, illetve

cégvásárlásra (szeptember hónapban valósult meg az MKB Bank megvásárlása). Az állami vagyongazdálkodás kiadásainak nagyságrendjét befolyásolta még a környezetvédelmi projektek megvalósításához nyújtott 8,3 milliárd forint, a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás, a termőföldek után fizetett 9,0 milliárd forint összegű életjáradék, valamint az ún. Richter-kötvény kamata.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-X. havi többlete 33,2 milliárd forintot tett ki. Az egyenleg a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 16,5 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 28,9 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 2,0 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,1 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 15,9 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-X. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 5,8 milliárd forinttal kisebb összegben teljesültek az előző év azonos időszakához képest. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Társadalmi Megújulás Operatív Program intézkedéseinek bevételei maradtak el.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 31,0 milliárd forinttal meghaladták az előző év azonos időszakának értékét. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai nőttek az előző év azonos hónapjához képest.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése jelentős többlettel zárta az első tíz hónapot. Ennek összege 149,6 milliárd forintot tett ki. 2013 azonos időszakában a többlet 178,2 milliárd forint volt.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei október végéig 2591,9 milliárd forintot tettek ki, ez az éves előirányzat 87,4%-a. Az előző év azonos időszakában 2554,3 milliárd forint volt a bevétel (84,7%).

Az alapvető bevételi forrást képező szociális hozzájárulási adóból és járulékokból 2563,8 milliárd forint bevétel származott, a teljesítési arány 87,7%. A bázisidőszakban 2414,4 milliárd forint volt a bevétel (82,7%).

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból 12,0 milliárd forint érkezett be, ami a teljes évre tervezett összeg 72,3%-a. Ebbe a körbe – csak a jelentősebb előirányzatokat említve – az Nemzeti Foglalkoztatási Alap általi megtérítések, az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetések tartoznak. A bázisidőszaki adattal való összehasonlítás nem értelmezhető, mivel a 2013. évi adatok a kordedvezmény-biztosítási járulékból képződő bevételt is tartalmazták, ami 2014-től a költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlékból és bírságból származó bevétel 9,8 milliárd forintot tett ki, ez az éves előirányzat 82,2%-a. 2013 azonos időszakában 8,8 milliárd forinttal 77,4%-os volt a teljesítési arány.

3. A kiadások alakulása

Az év első tíz hónapjában a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak összege 2442,3 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 82,4%, az összehasonlított időszakban 2376,1 milliárd forint volt a kiadás, ami az előirányzat 78,8%-a.

A nyugellátási kiadások összege 2427,8 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 82,4%-a, ez az időarányos értéknél 0,9 százalékponttal kevesebb. 2013 azonos időszakában 2362,3 milliárd forint volt a kiadás (83,2%).

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira felhasznált összeg 9,2 milliárd forintot tett ki, a felhasználási arány 86,7%. Az előző év ugyanezen időszakában 9,3 milliárd forint volt ez az összeg (76,4%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap költségvetése az I-X. hónapot 34,9 milliárd forint szufficittel zárta. Egy évvel korábban az alap költségvetési pozíciója 56,5 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-X. havi összege 1600,7 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 85,0%-a. Ez közel 58 milliárd forinttal, 3,8%-kal több mint ami az előző év azonos időszakában volt.

A bevételek 35,9%-a az Egészségbiztosítási Alapot megillető szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származik. Ezek együttes összege 575,0 milliárd forint volt, ez az előző év azonos időszakának értékét – mely nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 19,0%-kal, 92,0 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 129,2 milliárd forintot tett ki, amely 11,5%-kal, 13,3 milliárd forinttal több az előző év azonos időszakához viszonyítva. A teljesítés üteme az időarányoshoz közelít.

Az alap bevételeit kiegészítő költségvetési támogatás és térítés összege 763,7 milliárd forintot tett ki, amely 6,2%-kal maradt el az előző év azonos időszakának összegétől. Október végéig a járulék címen átvett pénzeszköz 308,7 milliárd forintot, a

rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg pedig 282,2 milliárd forintot tett ki. A Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő hozzájárulás I-X. havi összege 76,8 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 91,5 milliárd forint volt.

Az egyéb bevételek összege 92,5 milliárd forint volt, ami az előző év azonos időszakának értékétől 0,4 milliárd forinttal maradt el. A baleseti adóból 20,3 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 16,3 milliárd forint, a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetéseiből 48,4 milliárd forint származott. Október végéig a két adóból összességében 1,9 milliárd forinttal több, a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetéseiből pedig 2,3 milliárd forinttal kevesebb bevétel keletkezett, mint az előző év azonos időszakában.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásainak összege októberig 1565,8 milliárd forintot tett ki, amely a kiadási főösszeg 83,1%-a. Egy évvel korábban az összes kiadás 1486,3 milliárd forint volt.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 463,6 milliárd forintot fordított, amely az előirányzat 82,3%-a. A rokkantsági, rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 280,6 milliárd forint volt, ami 12,3 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 86,4 milliárd forintot, míg táppénzre 54,9 milliárd forintot fordított az alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése (gyermekgondozási díj esetében 8,2 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 5,7 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A természetbeni ellátások legnagyobb kiadási előirányzatát képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett összeg októberig 771,3 milliárd forint, míg az előző év azonos időszakának értéke 707,7 milliárd forint volt.

A gyógyszer támogatásra fordított kiadás 249,7 milliárd forintra rúgott, ami 2,4%-kal, 5,9 milliárd forinttal több, mint az előző évi kifizetés.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra októberig 46,1 milliárd forint kifizetés történt, amely 3,9 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszak értékét.

Működési kiadásokra 8,0 milliárd forintot használtak fel, amely 0,2 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának értékétől.

IV.

**AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK
FINANSZÍROZÁSA**

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága október végéig 2737,1 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a forintkibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami részben előfinanszírozást nyújt az év végéig teljesítendő devizatorlesztésekre, és addig is növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a február hónapban megvalósult önkormányzati adósságátvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságátvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idei jelentős devizalejáratok előfinanszírozását szolgálja, és a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett.

Az előzetes adatok szerint október végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	október	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	9 546,3	38,6	641,4	-1,9
Állampapír	6 169,3	28,1	6 647,6	26,9	478,3	-1,2
Hitel	2 735,6	12,4	2 898,7	11,7	163,1	-0,7
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 967,2	60,5	1 990,8	1,5
Állampapír	12 372,8	56,3	14 307,5	57,8	1 934,7	1,6
Hitel	603,6	2,7	659,7	2,7	56,2	-0,1
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 513,5	99,1	2 632,2	-0,4
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	222,2	0,9	105,0	0,4
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 735,7	100,0	2 737,1	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** október végéig 641,4 milliárd forinttal 9546,3 milliárd forintra nőtt az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 436,5 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 48,1 milliárd forinttal

nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1117,5 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 301,4 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 38,6%-át tette ki október végén.

A teljes adósság 26,9%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben, továbbá egy 1,0 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 436,5 milliárd forint összegű értékesítését, a 843,8 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 206,9 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvény-adósság összesen 6647,6 milliárd forintot tett ki október végén. Ez az összeg a 2013. év végihez képest 478,3 milliárd forint növekedést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 11,7%-át tették ki október végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 48,1 milliárd forint hitelfelvétel, 273,7 milliárd forint törlesztés és 94,6 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 163,1 milliárd forinttal nőtt, és 2898,7 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága október végéig 1990,8 milliárd forinttal nőtt, és 14 967,2 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 142,6 milliárd forint önkormányzati- és MÁV- hitelátvállalás, 128,4 milliárd forint hitelfelvétel és 214,9 milliárd forint törlesztés következtében összességében 56,2 milliárd forinttal nőtt. A központi költségvetés forinthitel állománya így október végén a nemzetközi fejlesztési intézet felé 538,0 milliárd forint, a belföldi hitelezők felé fennálló tartozás 121,7 milliárd forint volt.

Az összes adósság 57,8%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1934,7 milliárd forinttal, 14 307,5 milliárd forintra nőtt október végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 1104,9 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 196,8 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 665,1 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 32,1 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 112,5 milliárd forinttal nőtt, az október végi állomány 1100,6 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 7,5 milliárd forintos növekedés következtében 28,7 milliárd forintra emelkedett október végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 17,4 milliárd forinttal 352,1 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. október végén 521,3 milliárd forintos ez évi

növekedés hatására 864,2 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből október végéig 6,4 milliárd forint összegben adott le az állam, így a Babakötvény-állomány elérte a 7,9 milliárd forintot. Október végén a lakossági állampapírok állománya 2353,6 milliárd forintot tett ki, ami 665,1 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* októberben 32,2 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 4785,4 milliárd forintos állampapír-állomány 208,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,4%-a, 162,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,6%-a, 4622,5 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje október végén 4,8 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 105,0 milliárd forinttal nőtt. Az egyéb kötelezettségek állománya október végén 222,1 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek októberi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,7-ről 1,1-re csökkent. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3-on stagnált.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó októberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 38 bázisponttal emelkedett, és 1,74%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* októberi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,63% lett, amely megegyezik az utolsó szeptemberi aukción kialakult átlaghozammal.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 26 bázisponttal 2,88%-ra csökkent az utolsó szeptemberi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva, az *5 éves kötvény* utolsó októberi aukcióján az átlaghozam 3,36%-ot ért el, ami 41 bázispontos csökkenést jelent a szeptemberi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 4,22%-os átlaghozama 43 bázisponttal marad el az utolsó szeptemberi aukción kialakult átlaghozamtól. A *15 éves kötvényaukción* a hozam 67 bázisponttal 4,26%-ra csökkent a legutóbbi, júniusban tartott aukción kialakult átlaghozamhoz képest.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve az éven belüli lejáratokon 12-37 bázisponttal emelkedtek, az éven túli lejáratokon 34-73 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa októberben a 2,10%-os jegybanki alapkamat szinten tartása mellett döntött.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 37 bázisponttal 1,71%-ra, a 6 hónapos hozam 28 bázisponttal 1,73%-ra, a 12 hónapos hozam 12 bázisponttal 1,70%-ra nőtt.

Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 34 bázisponttal 2,82%-ra, az 5 éves hozam 34 bázisponttal 3,29%-ra, a 10 éves hozam 73 bázisponttal 3,90%-ra, a 15 éves hozam 60 bázisponttal 4,17%-ra csökkent.

